

A NAGY BÉKETANÁCSKOZÁSON MAGYARORSZÁG NINCS KÉPVISELVE

A MAGYAR NEMZET ARCUL ÜTÉSE

MIT REMÉLHET A MAGYAR, HA BÉKE LESZ MINDENÜTT A VILÁGON?

A SZÖVETSÉGESEK ÓRIÁSI FELADAT ELŐTT ÁLLANAK.

MIT MOND AZ EURÓPÁBÓL VISSZATÉRT HOUSE EZREDES A VILÁG HÁBORÚRÓL?

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on December 27, 1917, as required by the act of October 6, 1917.)

WASHINGTON. — House ezredes, az Európából visszatért amerikai küldöttség vezetője feltárta Wilson elnök előtt, hogy milyen óriási módon megnövekedett Amerika és a szövetségesek feladata Németországgal szemben, amióta bizonyossá vált, hogy az orosz nemzet támogatására többé nem számíthatnak.

A beszámolóról szóló első hírek azt mondták, hogy House beszámolója rendkívül sötét és lehangoló színekben festette le a helyzetet, de ezt a hirt megcáfolták azok a főhivatalnokok, akik már beszéltek az ezredessel. Ezek beismerték, hogy House beszámolója ugyan szükségesé teszi az ország teljes erőfeszítését, még pedig a legrosszabb idő alatt, a legtekélyesebb egyetértésben, de azért a helyzet nem reménytelen.

Az Egyesült Államok kormányát már három hónappal ezelőtt hivatalosan is figyelmeztették, hogy Oroszország ott fogja hagyni a szövetségeket, mert ez a veszedelem már akkor is fenyegette őket. A külügyminisztérium akkor azt állította, hogy nem kapott figyelmetést s kijelentette, hogy Oroszország nem szándékozik különbékét kötni. A tagadás dacára is a béketárgyalások most már tényleg folynak a központiakkal.

OROSZ TISZTEK AMERIKAI SZOLGÁLTATBAN.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on December 27, 1917, as required by the act of October 6, 1917.)

Azok az orosz tiszték, akik a francia harctéren teljesítettek szolgálatot, most, hogy a nép megkötötte a fegyverszünetet és békét is akar kötni, valamennyien önként beálltak az amerikai hadseregbe.

AZ OLASZOK NEM KÖTNEK KÜLÖNBÉKÉT.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on December 27, 1917, as required by the act of October 6, 1917.)

ROMA. — Gioiotti képviselő az országgyűlésben tartott beszédében kijelentette, hogy az olasz nép s az egész ország sohasem fog beleegyezni abba, hogy különbékét kössenek a központiakkal, sem abba, hogy valami olyan eljárást kövessen a kormány, amely hűtlenség lenne a szövetségesekhez. Gioiotti az olasz politikai élet egyik legkimagaslóbb alakja s azért szavainak igen nagy jelentősége van, különösen azért, mert maga Gioiotti annak idején a leghevesebben ellenezte, hogy az

Európa keleti egén már felragyogott a hajnal. A pusztulás és romhalmazok szomorú tájai felett megjelent a béke hőféhér galambja. Oroszország baráti jóból nyújt ellenségeinek, hogy a béke áldásaiban részesüljön a háboruból elfáradt és kimerült nemzet. A háború tengernyi szenvedését átélő orosz paraszt visszatér viskójába, visszazamegy övéihez, hogy a háború vérzivatarát elfeledve, a béke nyugodtságát élvezze.

A magyar fiukat tovább fogják hajszolni a háború nagy országútján, az olaszfrontra vagy a francia frontra. A magyar fiúk szíve tele van ugyan békevágygal s a magyar nemzet is kinyújtana békejobbját azoknak, akik ellen harcolnia kell — de nem lehet. A véres nagy szindarabnak végig kell játszódnia.

A magyar kar erejére s a magyar szív hősiességére még szükség van a harctereken, de a magyar nemzet meggyalázása már megkezdődött. A magyar katona azzal a felmagasztosult bátorsággal néz szembe a halállal — bármely fronton harcoljon is — mint a mely bátorság ezer éves történetünkön végigvonul. A magyar katona ma is az a szikla, mint a mely volt a háború kitörése idején s gerince, fentartó ereje a monarchiának nevezett tákolmányoknak. De az akanamunka már megindult, hogy a világháború diadalmas magyar hősenek homlokáról leszárgassák a babért — az undok, alattomos játék már megkezdődött, hogy kismézzék a magyar nemzetet azon követeléseiből, melyekhez a jogot vérenek megváltásával szerezte meg ezen háborúban.

A jövő nagy gondolatát, mely az önálló és független Magyarország megtemetéséről álmodozott: kegyetlenül hideg kezekkel tépték össze. Az a hatalom, mely négy száz esztendő óta szívja a vérünket s a bántalmak és megaláztatások soha ki nem apadó özönét zudított ránk: az osztrák hatalom ismét lesújtott ránk s ridegen elénk tárta szolgaságunk egész nagyságát.

A magyar nemzetet újból megalázták, arcul ütötték.

Amíg a nemzet legjobbjait vitték virágos vonatokon el az ágyuk bomblése és ezernyi jajszó közé: néha-néha egy jó szót is kapott a magyar nemzet. Az igaz, hogy elvették de megszoktuk

már évszázadokon át, hogy az osztrák mindig vigyen és soha sem adjon. Mi magunk azonban kezdtük a jövőt színes álmokkal behinteni s minden magyar lelkében — dobogjon az a tenger tulsó partján vagy pedig itten — egy gondolat alakult ki, egy vágy lett teljesen urrá és ez az, hogy ifjúságunk elhullásáért, a háború borzalmainak, nyomorának elszenvédésért cserébe fogjuk kapni Magyarország teljes függetlenségét és önállóságát. Mert mi nekünk nincs ellenségünk. Mi nem akarunk hódítani, mi nem akarunk aranyozni kapni senkitől, mi nem akarjuk uralmunkat ráerőszakolni egyetlen nemzetre sem. Mi békét akarunk és békében akarunk élni a teljesen szabad és független Magyarországon. Ez volt a mi vezérszavunk a multban és ez ma is.

Ugy látszik azonban, hogy az elnyomatás keserű kenyeret fog kijutni a háború után is és épen olyan kiuzsorázott, kiszíjolt és lenézett nemzet lesz a magyar a háború után is, mint a háború előtt volt. Az osztrák gondoskodni fog róla — sőt már gondoskodott is.

A breszt litovszki béketanácskozáson Magyarországot nem képviseli senki. Nemesak hogy nincs senki Magyarországról részéről a béketanácskozáson, de magyar egyáltalán nincs is a breszt litovszki tárgyalásokon. A kicsiny Bulgáriát öt kiküldött képviseli — a magyart senki sem. A tanácskozás elfogadott nyelve a német, török, orosz és bolgár. Magyar ember nincs a tanácskozáson, tehát nem lehet a magyar nyelv tanácskozási nyelv. Lehet-e adni nagyobb üstét ennél egy 20 millió nemzetnek?

Nem háborog-e fel bennetek, amerikai magyar testvéreim, a jogos harag lobogó indulata és nem szorult-e össze az öklötök ennek az újabb megaláztatásnak a hírére? Feleljetek arra, hát érdemes volt-e több százezer magyarnek véres, eltorzult ajakkal megválni ettől, a meg szenvedésben is szép életől — érdemes volt-e nekünk magyaroknak átszellemlülni arccal, meghihetett lélekkel imát küldeni az Ur csillagtrónusához, fegyvereink diadaláért? Mit ér nekünk bármilyen hatalmas győzelem vagy csodás diadal, ha a magyar háború után is osztrák szolga marad?

Erre feleljetek nekem, amerikai magyarok, erre feleljetek!

A KÖZPONTI HATALMAK BÉKÉT AKARNAK.

CZERNIN GRÓF FELAJÁNLOTTA A "TERÜLET ÉS HADISARC NÉLKÜL" BÉKÉT.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on December 27, 1917, as required by the act of October 6, 1917.)

KOPENHAGA, dec. 27. — A Breszt Litovszki tanácskozáson tegnap rendkívül fontos esemény történt. Gróf Czernin, a monarchia külügyminisztere, beszédet mondott, melyben felajánlotta az általános békét "terület és hadisarc nélkül". Ez volt az első válasz, melyet a központi hatalmak adtak az oroszoknak. Kijelentették egyszersmind a központi hatalmak békekövetei azt is, hogy ők hisznek "azon elvekben, melyeket az oroszok állítottak fel a béke alapjául."

Czernin válaszában egyszersmind azt is hangoztatja, hogy az oroszokkal együtt ők is elítélik a háború folytatását, melynek "egyedüli célja a hódítás". Kijelentette az osztrák külügyminiszter, hogy a központi hatalmak szeretnének azonnal békét kötni és pedig összes ellenfelekkel. Az ilyen békét természetesen csak akkor lehetne kötni, ha a szövetségesek is hasonló álláspontra helyezkednének.

LONDON, dec. 27. Németország félre akarja vezetni az orosz népet és azt akarja velük elhitetni, hogy csupán a szövetségesek állnak a béke útjában. A központi hatalmak ezen újabb kijelentése — az angolok szerint — a politikai tudományok egyik legsikeresebb sakkhúzása, melynek kar támasztani a szövetségesek körében is.

Czernin ajánlata nem szől azon károk megtérítéséről, melyeket a németek Belgiumnak és Franciaországnak okoztak. Nincs biztosíték benne a jövő békéjére vonatkozólag. E mellett Németország vissza akarja kapni a gyarmatait s meg akarja tartani Elzász-Lotharingiát.

A német "engedmények" nem találtak visszhangra Londonban, mondja a távirat. Kárpolitás az okozott károkért a szövetségesek egyik fontos feltétele.

VERESÉGET SZENVEDTEK AZ OLASZOK.

A KÖZPONTI HATALMAK HADEREJE ISMÉT KÉT HE-
GYET FOGLALT EL.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on December 27, 1917, as required by the act of October 6, 1917.)

ROMA, dec. 26. A Del Rosso és Val Bella nevű hegyeket, melyeket az olaszok ideiglenesen visszafoglaltak: ismét elfoglalták a központi hatalmak katonái.

A csaták az olasz fronton oly rendkívüli heveséggel folynak, hogy a veszteségek rettenetesek és pedig mindkét részen. De különösen az olaszok szenvedtek borzalmas veszteségeket, tekintve azt, hogy a nagy olasz alföldet körülölelő hegyek legnagyobb része már a központiak birtokában van. Az olaszok irtózatos emberáldozatot hoznak és valóban elismerést érdemlő hősiességgel küzdenek. A túlerővel szemben azonban képtelenek megállni és lassan hátrálniok kell.

A központi hatalmak elhatározott célja az, hogy áttörök az olasz frontot, mielőtt a téli havazás beállta az offenzívát meg nem állítja. Ez esetben csupán tavasszal folytathatnák a központi hatalmak az offenzívát.

ELENGEDIK A VOLT CÁRT. NÉMETORSZÁG KÖVETELI A GYARMATAIT.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on December 27, 1917, as required by the act of October 6, 1917.)

PETROGRÁD. — Miklós volt orosz cárnak és családjának megengedik, hogy ha akarják, elhagyhatják az országot. Hivatalosan is kijelentették, hogy az erre vonatkozó kormány engedély a napokban meg fog jenni. Mint mondják, a kormány azért tette ezt az engedélyt, mert a német kiküldöttek a fegyverszüneti tanácskozások alatt nyomtatókésan kérétek.

PÁRIS. — A Matin című iteni újság közlése szerint a monarchia megígérte Németországnak, hogy minden erejével segít ségére lesz abban, hogy Elzász Lotharingiát megtarthassa magának. Ugyancsak ezen újság értesítése szerint Németország szilárdan elhatározta, hogy nem üríti ki addig sem az elfoglalt francia területet, sem Belgiumot, miga saját elvett gyarmatait vissza nem kapja.

A KÖZPONTIAK FOGNAK GYŐZNI, MONDJA HINDENBURG.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on December 27, 1917, as required by the act of October 6, 1917.)

ROTTERDAM. Ne irkáljanak annyit a békéről, mert a békéhez csak a győzelem vezet. Így történt ez a keleti fronton s így fog történni a nyugatin is és mindenütt.

Ezeket mondotta Ludendorff tábornok azoknak a német újságíróknak, akik 51 centumpárti újság képviselőitében megjelentek a főhadiszálláson.

A győzelem és a béke — tette hozzá a hadvezér — bizonyosan el fog jönni, még pedig annál hamarabb, minél jobban összetartunk s így katonai tekintetben minél nagyobb erővel tesszünk tanubizonyosságot. Senki

ezen a földön ki nem veheti kezünkől a győzelmet. Nagy a feladat, a melyet meg kell oldanunk, de Isten segítségével mégis meg fogjuk oldani.

Hindenburg tábornagy is be-mondotta: Rendületlen az a meggyőződés, hogy az eddig kivívott győzelmeket újabb győzelmek fogják követni. Maradjon a nemzet lelke és elhatározása mindig ilyen szilárd s akkor győzni fogunk. Údvözöljék nevében szeretett hazámat s mondják meg neki, hogy nyugodt lehet: Isten segítségével győzni fogunk.

A TÉLI VETÉS JÓL MUTATKOZIK.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on December 27, 1917, as required by the act of October 6, 1917.)

WASHINGTON. — Az elmúlt ősszel több mint negyvenkét

millió aker földet vetettek be az Egyesült Államok területén búzával. Ez a terület négy százalékkal nagyobb mint az, a melyet 1916 őszén bevetettek. Rozsszal több mint hat millió aker földet vetettek be, ami 37 százalékkal nagyobb mint tavaly. December elején mind-egyik jól mutatkozott. A kormány mindenképen azon volt, hogy az ország farmerjei minél több búzát és rozsort vessenek az idén, hogy az ország eleget tudjon tenni azoknak a rengeteg feladatoknak, a melyek az egész világ élemezése körül reá várnak. Az idei termés nem valami nagyszerű volt s a kormánynak már ezért is olyan intézkedéseket kellett életbe léptetni, a melyek a buza liszt fogyasztását korlátozták. Leginkább a búzaliszt nélküli papokaj és a kukorica használatát ajánlja a kormány, hogy minél többet tudjon Európába küldeni.

HETI LEVÉL.

Kedves Szerkesztő Uram,

Ugy látom, magam is olyanfajta újságíró vagyok, aki mostanában a sok egyéb dolog miatt nem ér rá az újságíráskodásra. Kicsit röstellem, hogy az utolsó számokban nem jelenhettem meg a heti levél, de mivel semmi különösebb izgatottságot nem tapasztaltam miatta az amerikai közéletben, könnyen megvagyok magamat. Valami böles ember azt mondta valamikor, hogy a nélkülözhetetlen ember még nem született meg erre a világra s ezt az egyet föltétlenül elhiszem neki. Való igaz, hogy mindent el lehet nélkülözni, ha muszáj.

Hivatásos újságíró mivoltomat ebben a levélben sem fogom megtagadni, de egytől büszkén vallom, hogy most is lépeket fogok tartani az amerikai magyar sajtó úgynevezett hagyományával. Most fogok ugyanis megemlékezni valami olyan dolgról, amit illendőség szerint hetekkel ezelőtt el kellett volna mondanom.

Óségi dolog, hogy Wilson elnök itt járt Buffalóban, leginkább azért, hogy az öreg Gompers újramegválasztásának nagyobb nyomatókat adjon azzal a beszéddel, amit az American Federation of Labor konvenciójának megnyitása alkalmával mondott. Nevezetes alkalom volt ez, mert a hadüzenet kimondása óta ez volt az első eset, hogy az elnök a fővároson kívül beszélt, de csodálatosképpen itt a városban igen kevés zajt csaptak neki. Magam is csak véletlenül láttam meg az egyik lap vasárnapjának Isten tudja hányadik section-jében, hogy az elnök holnap reggel fél tízkor beszélni fog a Broadway Auditoriumban. Azonnal készen voltam az ékhatározással, hogy török, szakad, meghallgatom.

Reggel el is indultam s nem sokkal 9 óra előtt értem oda. A helyiség kinyitását kilenc órára ígérték, de csodálkozva láttam, hogy az idő közelsége dacára is igen kevés ember lézeng az utcán. A buzgó rendőrök sorba állították őket s a nép, többnyire nem fiatal asszonyok, türellemmel állagott a csipős ősi szelben. A tömeg természetesen szaporodott mindig, de fél tíz is elérkezett, mire az elnök érkezésének első jelei mutatkozni kezdtek. A kíséret banda muzsikája még igen messziről hallatszott, s mikor a katonaság megérkezett. Kiszépenyelték a Fort Niagara tisztképző telep egész állományát. Egy jó részük azonnal bevonult a terembe, a többi künmaradt sorfalat állni. Volt velük egy francia lovasist is, aki kékeszürke egyenruhájával, s ugyanolyan színű idétlen sisakjával általános megbámulás tárgyává volt. Nemsokára odaért az elnököt hozó automobil is s miután a katonaság teljes számban bevonult, beengedték a népet is. Tolongás volt bőven, mert az amerikaiak, a milyen csendesen meg tudnak állni a várakozás sorokban akármédig, épen olyan nagy mesterek a tulongásban is, amikor az alkalom elérkezik. De bizony csak a karzatra jutott a közönséges adófizető elem. Az irgalmatlan nagy helyiségben elől, az emelvény előtt a pár száz munkásdelegátus ült, a többi pedig kivétel nélkül katona volt. Lehettek jó egynéhány ezren.

A pálmákkal és egyéb holtmival nem túlságos mértékben földisztelt emelvényen két ornóttalan arckép ékeskedett. Wilson elnök és Gompers arcképe. Az elnök is meg lehetett mondani, hogy imitáció, sőt a képek is a képek, később, amikor az elnök elment, meg is néztem őket. Igazam volt. A szóközi asztal előtt egy hatalmas csomó sárga krizantémum, ezt meg bizonyosan a győztes new yorki suffragettek tették oda. S minden féle amerikai zászló nagy dősséggel.

Wilson elnököt harmadszor hallottam beszélni. Először Pittsburgban, az ottani Y. M. C. A. ötvenéves jubileumán. Alig egy-két hónapos amerikai voltam akkoriban s a beszédből természetesen egy hangot sem értem, de az egész úgy igen tetszett, különösen az egyszerűsége. Egy alkalommal láttam Bécsben, a mikor a császár öfélége kivonult valami nagy parádéra, eld-mékkodtam azon a hallatlan pompán, amit kifejtettek, a plebejus érzés egy kicsit fel is forrt bennem akkor s annál jobban tetszett, hogy egy száz milliós ország fejét milyen rendíthetetlen nyugalommal várja néhány bagózó rendőr s milyen magától értetődő természetességgel szalad az elnök automobilja mellett az a két három motorbiciklis fogd meg s fön az emelvényen maga az elnök s ha pénzemem el, akármilyen összegben is fogadni mertem volna a demokraták bukására. Szerencse, hogy nem volt pénzem. A négyüléses akkor is úgynevezett a helyen volt s én azzal a rendíthetetlen elhatározással mentem el, hogy történelmi bárm, sem üvölteni, sem tapsolni nem fogok az elnöknek. Szemem előtt lebegtek a James Montgomery Flagg féle republikánus plakátok, a melyeken vérszomjas mexikóiak öldösik a tezasziakat s alatta a maró gunnyal odabiggyesztett demokrata jelszó: He kept us out of war! Az elnök bejött s a nép ordítani kezdett. A mellett álló nyársolgárok, amint felugrártak, egy pillanat alatt hiénákká, sakálökká s a legjobb esetben üvöltő dervisekké alakultak át, én azonban mogorva mozdulatlanul álltam, mint egy jó republikánushoz illik, olyanforma pozitívában, mint a Barnard-féle Lincoln szobor. Leültünk s az elnök beszélni kezdett. Nem politikai, hanem társadalmi iránjú beszédet mondott, a tapsvihar minduntalan fölzugott, de az én kezeim nem mozdultak. Ott ültem majdnem az elnök szájában s akkor is meg a nagy alkalom elmúltával is azzal hizelegtem magamnak, hogy az elnök nem egyszer rámnézett, nyilván azért, mert a rendíthetetlen mozdulatlanúságom fölkeltette a figyelmét. Az ilyen apró elképzeléseket a magamforma szegény ember is megengedheti magának Amerikában. Az elnök tovább beszélt, remek szóközi erővel, nagyon szép dolgokat s egyszer csak azon rétettem észre magamat, hogy magam is tapsolok a többivel. Mellesleg megjegyezve, ekkor már minden szavát megértettem.

A harmadik meghallgatási alkalom most jött. Igen kíváncsi voltam az elnökre, mert emlékeztem azokra a képekre, a melyeket a háboru megkezdése után közzétettek róla, s a melyeken összeháncolt hómlok, mogorva tekintetű, elnyírt arckifejezésű emberek látszott. Azt mondták, hogy a gondok idézték elő ezt a nagy változást rajta. Olvastam cikkeket, hogy az elnök hogyan bírja ki azt a csaknem emberfölötti munkát, amit mostanában végez, hogy milyen az életbeosztása, a melynek nyomán máma sokkalta jobban néz ki, mint félszentével ezelőtt. Megfigyel-

ÚJÉV ÉJSZAKÁJÁN.

Mé csak néhány perc... Az óra mutatója ott áll a 12 előtt s a két gyermek vágyakozó kíváncsisággal lesi, hogy mikor érnek a mutatók egymás felé és mikor zengi el az óra a tizenkettőt. Mert Szilveszter éjszakáján a 12 órák nagy a jelentősége. Sirba száll az óv s feltámad az újév hajnala, szenvedések, bánalmak, keservek oszlanak el a feledés ködében s a remény ujjongó érzésével telik meg a kebel. Mert a sötétséget felváltja a viláosság, az éjszaka feketeségét elüzi a nap lángoló fényessége. Hisszük, hogy reánk is jobb napok virradnak... Testvéreim, imádkozzunk egy szebb jövőért.

tem a hangját, a mozdulatát, az öltözködését, a nézését, egész magatartását s meglepetve láttam, hogy igazuk van azoknak, a kik szerint az elnök rendkívül jól bírja magát. Az egész megjelenése bizonyos természetes könnyedséget árad el, pöz vagy melegség egy szikrányi sincs benne. Arca derült, beszédközben is igen sokszor mosolyog, látszik, hogy rutinos szónok, aki magas hivatalától eltekintve is le tudja bilincselni a hallgatóságát. A hangja igen szép bariton hang, minden moduláció vagy erőltettség nélkül, rendkívül tisztán, érthetően beszél, úgy, hogy föltétlenül mindenki megérti minden egyes szavát. Hogy miket mondott, azt na már fölösleges volna elismételni, de azt megemlítem, hogy amikor azt hangsúlyozta, hogy a monarchia is teljesen Németország hatalmában van, a nagyobb nyomatók kedvéért többször beléptek a baltanyerébe. Olyan gesztus, amit rendkívül ritkán használt.

A hatalmas tömeg lebilincselve hallgatta. Mintha a levegő is egész más lett volna, mint a választások előtt, amikor a tömeg még tiszteletlenéget is megengedett magának az elnökkel szemben. Emlékszem, alig kezdte meg a beszédet, amikor a karzat népe egyszerre zibongani kezdett. Néhányan föllálltak, úgy, hogy a mögöttük ülők nem látták tőlük. Emerek elkezdtek ordítani, hogy semmit sem látunk. A zenekar kiüröse hasztalan trombitált, hogy csend legyen, nem használt semmit. Az elnök nek meg kellett állni a beszédében. Egy darabig mosolygóra hallgatott, de ahogy a zürzavar egyre tovább tartott, az arca egyre komorabb lett. Láttam, hogy az ajkára harap s összeszorítja a fogait, de aztán megint mosolygásra fogta a dolgot s így jelentette ki, hogy: "There is nothing to see!" Itt nincs semmi látnivaló! Most nyomam sem volt az ilyen viselkedésnek, a hatalmas közönség halottá esendően hallgatta. Hiányzott az a rad és kétes ösztönességű üvöltés is, a mely a választás előtt majd megsikeltetett, a nép rendkívül komolyan viselkedett. Érezte mindenki, hogy nem párt-politikai küzdelekről van szó, hanem az egész világra kiható jelentőségű beszédet hallanak.

S ami az elnök magatartásában a legjobban föltűnt, az volt, hogy beszéd közben is kedélyesen és fesztellenül humorizált. Könnyedén és nem egyszer tréfálkozva beszélt, sőt az egyik anekdota elmondásánál a nagyobb történelmi hűség kedvéért még hebeggett is. A tömeg bámult és ujjongott s ami a fő, az elnök könnyedsége elérte a célját: bele szuggertálta a hallgatóságába a hitet, hogy Amerika megengedheti, hogy mosolygóra nézzen történelmetek legnagyobb válsága elé, mert az ügyét nem veszítheti el.

Önkéntelenül elgondolkoztam rajta, hogy vajjon hány európai államfőnek van kedve máma viccelni? Vajjon van-e közöttük olyan, aki, ha ritkán is, de tud jóízűen nevetni? Wilson és Amerika még tud s az elnök magatartása azt a szilárd hitet kelti a népben, hogy ha nehéz áldozatok előtt is áll az ország, de ez a mosolygás sohasem fog eltűnni az elnök és az ország ajkairól.

A jövőt nem ismerjük szerkesztő uram, de annyi bizonyos, hogy valami nagy, igen nagy előnye van annak, aki a háboru mostani állapotában nevetni tud. Ugy veszem észre, hogy az egész Amerika az elnökkel együtt mosolyog. Ugy emlékszem, hogy hallottam valaha azt a mondást, hogy az ilyen ellenség sokkal veszedelmesebb.

Az elnök aztán elment s az öreg Gompersét csakugyan meg is választották újra. Wilson beszéde azóta történelmi dokumentum lett s én örülök, hogy ha más magyar talán nem is volt ott, legalább én ott voltam az elmondásnál.

A Magyar Híradó olvasóival együtt szívélyesen üdvözli VASVÁRY ÖDÖN.

HOMESTEADI KÉPVISELŐNK
azok nyugtázására. Kérjük ottani honfitársainkat, hogy támogatassák őt nehéz munkájában.
Ertesítjük Homestead magyarságát, hogy lapunk ottani képviselőjét
KARDOS JÓZSEF ur vállalta el, ki fel van hatalmazva előfizetések felvételére és

KARÁCSONYI PÁSZTORJÁTÉKOK.

McKEESPORT, PA. A Szent István király római káth. magyar hitközség, vasárnapi iskolai növendékei, most is mint már évek óta szokásban volt, gyermek pásztorjátékokat adtak elő, a templomalatti iskola teremben.

Ezen előadásban bejött jövedelmét a templom törlesztésére fogják fordítani, hogy ezen ártatlan gyermekek, kikben az egyház jövője van biztosítva, kivégyek részeket a most folyó évben megindult munkálatból, hogy ők is meg lehessenek örökítve az egyház által vezetett könyvekben az utókor számára.

Az előadás karácsony első napján este 8 órakor kezdődött. A templomalatti termet színlítő megtöltötte McKeesport magyarsága valláskülönbség nélkül. Az előadások a következők voltak: I. Karácsonyi tündérjáték. Szereplők: Terike—Tánczos Erzsike. Tündérek: Nehéz Erzsike, Dankó Jolánka, Horváth Erzsike, Kern Erzsike, Rémiás Annuska, Kramcsák Margitka, Törpék: Tánczos József, Szi-j-jártó Sándor. II. Pásztorjáték. Öreg Pásztor—Juszkó János. Pásztorok: Privigy István, Makranczi Dániel, Viselai István. Pásztor leányok: Rabijsk Ilon, Geese Mariska, Knapik Rózsika. Angyalok: Bodnár Gizella, Szaj-bert Anna és Jolán. III. Apró-

Végül Kovács Kálmán plebanus lelkesítő szavakkal köszönt meg a megjelent közönségnek a pártfogását s rámutatott arra, hogy miy kívánatos az iskola, mert ezt a nem várt eredményt is ott cépegették a gyermek szívébe.

AZ ÖN PÉNZE BIZTOS EZEN BANKBAN.
Az Egyesült Államok kormánya tiszteletben tart minden magán jogot, úgy a saját polgárait mint a külföldi államok alattvalóit. Semmi körülmények között nem foglal le bankbetétet vagy más magán tulajdont, a melyhez a nemzetközi szabályok és ezen ország törvényei nem adnak jogot.
Tartsa pénzt e bankban, a hol biztonságban van.
MELLON NATIONAL BANK
KÜLFÖLDI OSZTÁLY 411-413 FIFTH AVE., PITTSBURGH, PA.
BETÉT \$100.000.000 FELÜL.

THE ROSENBAUM CO.
LIBERTY - SIXTH - AND - PENN.
Z/W Green Trading Stamps in Addition to Best Values
PITTSBURGH, PA.
Boldog karácsonyi és újévi ünnepeket kíván mindenkinek a
Rosenbaum Nagyáruháza.

Ugy vendégeimnek, mint a pittsburghi magyarságnak
Boldog Ujesztendőt Kíván
BÉRES ISTVÁN szalonos.
Köszöntöm a vidék derek magyarságát azzal a magyar barátsággal melylyel irántuk mindig viseltem. Én igaz megbecsüléssel fogadok mindenkit üzletemben és a legjobb kiszolgálásról biztosítom. Szíves vendégszeretettel várok mindenkit.
BÉRES ISTVÁN
4302 SECOND AVE., PITTSBURGH, PA.

Nem szükséges dörzsölni.
MEREV és fájó izmok fájdalmainak megszüntetésére használja Sloan's Liniment szeret, mely gyorsan hat és pedig dörzsölés nélkül. Reuma, zsába, idegesség, merevség s horzsolás eseteiben gyors segínyt nyújt. Tisztább és hatásosabb mint a tapasz vagy kenőcs, nem hagy nyomot a bőrön s nem tölti meg a porajukat.
A házi orvosságok között sok ezer háziass van Sloan's Liniment szeret. Jó nagy üveggel. Minden gyógyszárban 25, 50c. és \$1.00.
Sloan's Liniment
KILLS PAIN

PITTSBURGH LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB ÁRUHÁZA, KAUFMANN'S "THE BIG STORE" KIVÁN PITTSBURGH ÉS VIDÉKE MAGYARSÁGÁNAK BOLDG UJ ESZTENDŐT.
A saját jóvoltáért tanácsoljuk önnek, hogy használja ki az előnyét a mi **NAGY KARÁCSONYI UTÁNI VÁSÁRUNKNAK.**
Más tüzletek talán felajánlanak ugyanoly árat, de sohasem olyan minőséget. A mi összes árucikkeink, mint játékok, ékszer, bőr tárgyak, női nyakkendők, szallagok, csipkék, nőknek és gyermekeknek való ruhaneműek, kalapok, divatcikkék, butorok, függönyök stb. stb.
RENDES ÁRUNK FELÉRE LESZÁLLITVA
Elefánt csont cikkek, órák, képek és rámak, harisnyák, cipők, esernyők, kufferek és táskák, ruhák, kabátok és öltönyök, bluzok, szőrmék, alsó ruhák stb. stb.
egyegyed, egyharmad és fél árral olcsóbbak a rendesnél.
Gyors és megbízható kiszolgálást fog mindig találni a Magyar Osztályban, az 5-ik avenuei bejáratnál jobbra.
KAUFMANN'S
ESTABLISHED 1871
"THE BIG STORE"
57 AVE SMITHFIELD & DIAMOND STS
Üzletünk nyitva: reggel 8 óra 30 perctől este 6-ig. szombaton 1/2-ig.

Mutilated

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

MEGTÉBLYODOTT MAGYAR.

McKEESPORT, PA. — Szatmár megye Fábánháza jött az Egyesült Államokba Majsza De metér s állandóan McKeesporton lakott. Folyó hó 13-án rosszul érezte magát s panaszkodott, hogy nagyon beteg. Az erőteljes embernek ezen kijelentését nem is vették komolyan, hanem ugyanazon nap szünetelt munkáját hazamenve komolyan találta a dolgot s orvosát ment.

Az orvos megérkezett, alapos vizsgálat alá vette a beteget, s elmebetegséget állapított meg. Mivel Majsza tagja az "Urunkszünetelt" magyar görög katolikus segély egyletnek, az egylet gondoskodott arról, hogy a beteg beszállítsák a woodvillei elmeegógyintézetbe.

A mint folyó hó 16-ikán beszállították, még önére jött ment fel az első emeletre, de ottan kísérői karjai közé roskadt és szörnyet halt. A halottat McKeesportra szállították s lakásadója házában felvatalozták.

A felvatalozott háznál Papp Sándor gör. kath. magyar lelkész a koporsót beszentelte s onnan a 6-ik utcán levő magyar gör. kath. magyar templomba vitték, a hol a temetési szertartás végeztetett.

A temetésen a lelkész gyászbeszéd kíséretében bucsuztatta el az 6-házban élő feleségétől, Kakos Juliannától, gyermekei: Mária, Teréz és családjától, testvérei László, György és családjaitól. Sógorok Papp Miklós, Jakab János. Özv. Szókö Miklósától, Huszti János, Cs. Tóth János, Tóth János és családjaitól, Fenics Sándor és családjától, ennek Gizella nevű kis leányától. Az "Urunkszünetelt" egyház tagjaitól; kikkel kezdetül küzdött az egyházban, az "Urunkszünetelt" egyháztól. A magyar politikai körtől, melynek az elhunyt tagja volt. Az utóbbi szép koszorút helyezett a koporsóra. Mind a két testület kivonult a temetésre. Végül az óhazai szokás szerint bucsúének következett. A szent István római kath. temetőbe helyezték örök nyugalomra.

KARÁCSONYI ELŐADÁS.

McKEESPORT. A magyar gör. kath. hitközség iskola növendékei karácsony első napján adták elő a templom alatti teremben a "Pásztorok" című két felvonásos karácsonyi darabot.

A közönség színlítt megöltötte a termet, várva az amerikai magyar gyermekek magyar nyelvű előadását. Az előadást egy jól betanított beköszöntő előzte meg, a melyet szép zengéses tiszta magyar nyelven Séra Juliska mondott oly szakszerűen s oly magyar kiejtéssel, hogy ez mindenkit meglepett. Ezt követte a pásztortörténet, melyet a következők adtak elő: Ke-

A következők adták elő: Keresztelő Szent János—Lomoga Mihály, Szüzs Mária—Kovács Ilon, Szent József—Maturkánics Arthur, Mihály, pásztorgazda—Butalle János, pásztorok: Andrá—Tóth Mihály, Palkó—Tóth Béla, Jankó—Ilacsik Andor, Tamás—Illés János, Mózes—Séra Pista, Jakab—Kocsány József. Pásztorleányok: Böske—Mátyfalvi Tóth Imra, Dina—Verni Mária. Angyalok: Séra Julis és Rajtik Julis. Angyal seregek és katonák: az iskola összes növendékei. A bezáró beszédet Maturkánics Arthur mondta. Az előadással mindenki meg volt elégedve, mert oly szakszerűen, oly művészesen adták elő, hogy mindenki őszinte elismeréssel adózott ezen ártatlan gyermekek tudásának.

Végül az egyház lelkésze Papp Sándor, megköszönte a közön-

ségnek a pártfogást, rámutatva az iskolára és hangsúlyozta, hogy ezt a tudományt, mind az iskola adta a gyermekeknek. A jövedelmet a templom kifestésére fordítják s neveiket megörökítik az egy könyveiben, az utókor számára, hogy lássa az utókor is azt, hogy még az iskola növendékei is tölök telhetően kivették részüket.

Ezután a gyermekeknek, akik az iskolába járnak, a karácsony fáról ajándékokat osztottak ki. 72 gyermek részesült ezen karácsonyi ajándékban.

KERESZTELŐK.

DUQUESNE, PA. Nagy az öröm a Zemplén megyer agárdi származású Kiska János és neje Marcsi Erzsébet házában, mert a golya egy szép kis fiúval köszöntött be, kit a Hamilton utcai magyar gör. kath. templomban az egyház lelkésze József és János névre keresztelt meg. Keresztzülei Makranczi János és Kiska Istvánné voltak.

Ugyazint Rembecsi István neje, született Simáncki Anna (mindkett Borsod megye, az előbbi Szahad az utóbbi Zsálya) egy szép kis leánnyal ajándékozta meg, kit Papp Sándor lelkész, Anna Erzsébet névre keresztelt meg. Keresztzülei Kozák János és Kovács Erzsébet lettek. A keresztelőt magyaros lakoma követte.

DUQUESNEI ELSŐ MAGYAR REFORMÁTUS EGYLET.

FELHIVÁS.

Minden amerikai magyarnak kötelessége az — úgy önmaga mint családja iránt — hogy egylethez csatlakozzon. A beteg ség és halál ugyanis ott settenkedik az amerikai magyar munkás körül állandóan és sohasem tudhatja egyikünk sem, hogy mikor csap le ránk. A megpróbáltatás óráiban megnyugvást ad az a tudat, hogy nem állunk egyedül, mert ha betegek vagyunk, kinyújtja felénk a segítő kezét az egyletünk, ha pedig lezártuk örökre szemünket, az az a tudattal távozhatunk, hogy szeretteink nem kerülnek ki az utcára, nem kell mások segítségével után kodulniok, mert segít rajtuk az az egylet, melybe beleállottunk.

Ha valaki havi kereseténél csak egy igen elenyésző részét fordítja arra a nemes célra, hogy a betegség esetén betegséget, szerettei pedig halála után haláleseti díjat kapjanak: úgy ezt feltalálhatja a Duquesnei I. Magyar Ref. Bs. egyletnél. Csekély havi befizetés mellett igen szép heti betegséget és haláleseti díjat ad ez a hivatása és kötelességteljesítése magaslatán álló egylet, mely már több mint 25 esztendeje áll fenn és szolgálja tagjainak az érdekeit igaz testvéri szeretettel és kötelességtudással. Legyen Ön is tagja enne az áldásos egyletnek, tisztelt honfitársam és úgy Ön mint családja áldani fogja azt a napot, melyben a tagok sorához csatlakozott.

Bővebb felvilágosítást készségesen adunk:

Kish Lajos, elnök,
506 Kahler St., Duquesne, Pa.
John Végső, titkár,
331 S. 4th St., Duquesne, Pa.

ÉVI GYÜLÉS.

A Duquesnei Első Magyar Ref. Egylet december 30-ikán tartja meg évzáró gyűlését a ref. templom alatti iskolahelyiségben. A gyűlés reggel 9 órakor fog kezdődni. Ezen a gyűlésen megjelennek a fiók képviselői is és ekkor adnak majd

A Takarékoság Tízparancsolata.

1. Vigyázz az egészségedre, mert dolgozni, pénzt keresni és takarékoskodni csak az egészséges és józan életű munkás képes.
2. Ne adj ki egy centet sem hiábavaló módon, hanem rakj félre minden pénzt, a melyre nincs okvetlenül szükséged.
3. Ha eleinte nehezedre esik a takarékoság, úgy vigasztald magadat azzal, hogy a megtakarított pénz a legerősebb védelem a munkaképtelenség és öregség nélkülözése ellen.
4. Gondolj arra, hogy mi történik szegény feleségeddel és gyermekeiddel, ha halálod esetére pénz nélkül maradnának.
5. Buzdítsd minden barátodat és ismerősedet takarékoságra, mert egy okos szó ma nagyobb jövedelem, mint holnap az alamlásna.
6. Tartsd szemed előtt azt a régi igazságot, hogy krajcárokból lesz a forint, centekből lesz a dollár.
7. Megtakarított pénzedet ne hordozd a testeden, hanem tedd be egy megbízható bankba.
8. Vésd bele az emlékezetedbe, hogy a Transatlantic Trust Company van hivatala az amerikai magyarság pénzének a kezelésére.
9. Ne várj addig, amíg egy nagyobb összeget helyezhetsz el betétre, mert a Transatlantic Trust Company elfogad öt dollártól kezdve bármely összegű betétet.
10. Légy bizalommal a Transatlantic Trust Company iránt, a mely az amerikai magyarság vagyoni érdekeinek hűséges képviselője.

Az amerikai magyarságnak tisztelettel felajánlja szolgálatait a
TRANSATLANTIC TRUST COMPANY
67 William Street, New York.

A MAGYAR HIRADÓ HÁBORUS NAPTÁRÁT

minden előfizetőnk megkapja, ki előfizetésével nics hátralékban és aki a naptár szállítására 10 cent ára bélyeget beküld. Idei naptárunkban egy csendes érdekességű regényt fogunk közölni, egy szubmarin kapitányának nagyszerű történetét, mely bizonyára igen nagy érdeklődést kelt majd olvasóink között. Küldje be előfizetését és a naptár szállítási díját.

TISZTJUTÁS RANKINBAN.

Közli Kocsis István.

A Duquesnei Első Magyar Ref. Bs. Egylet 3-ik, rankini fiókjá folyó hó 23-ikán, vagyis az elmúlt vasárnap tartotta évzáró gyűlését, melyen a tisztviselőket is megválasztották a jövő évre. A gyűlés a Maczkó-féle hallban folyt le s azon megjelent az anyaeget fáradságtalan elnöke, Kish Lajos is. A havi díjak beszédese után a jövő feladatainak elvégzéséhez.

MAGYAR SEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG.

Köszönetnyilvánítás.

Alulírott kötelességemnek tartom, hogy ezuton is köszönetet mondjak a bridgeporti Magyar Segélyző Szövetségnek, hogy megbodogult férjem után a nekem járó 2000 dollárt hiány nélkül és a szabályszerű időben kifizette.

Midőn Istennek áldását kérem a testületre, annak minden tagjára és tisztviselőire, egyuttal a figyelmébe ajánlom a Szövetséget minden honfitársamnak és honfitársnőmnek mint olyant, mely áldásos működését immár 25 éve teljesíti az özvegyek és árva gyámlatására. Legyenek minél többen tagjaivá, hogy a jövőben még nagyobb mértékben lehessen tagjainak javára.

Rankin, Pa., 1917. december hó.

Özv. Fedor Istvánné.

Köszönetnyilvánítás.

Alulírott hálás köszönetemet fejezem ki a bridgeporti Magyar Segélyző Szövetségnek, amiért nekem 200 dollár betegségi végkielégítést kifizetett.

Ajánlom ezen nemes célu intézményt minden honfitársam figyelmébe mint olyant, mely mindenkor eleget tesz rászoruló tágtársai jogos követelésének,

Duquesne, Pa. 1917 december hó

M. Szabó István.

UTAZÓ KÉPVISELŐNK.

Értesítjük Pennsylvania állam magyarságát, hogy lapunk képviselővel

RADVÁNSZKY PÉTER urat biztuk meg, ki egymásután fogja felkeresni a pensylvániai plézeket, hogy besorozza honfitársainkat a Magyar Híradó táborába.

Kérjük honfitársainkat, hogy fogadják szívesen Radvanszky urat és könnyítsék meg nehéz munkáját.

Radvanszky ur fel van hatalmazva előfizetések felvételére és azok nyugtázására.

Hazafias üdvözlettel a **MAGYAR HIRADÓ** kiadóhivatala.

FELHIVÁS.

Felhívom a Verhovay Segély Egylet, Pittsburgh, Pa. 34-ik fiókjának, egy a helybeli mint vidéki tagjait, hogy pontos címüket 14 napon belül bejelenteni kötelesek a titkárnál, kiknek címe: 26 Monongahela St., Hazelwood, Pittsburgh Pa.

Takács Gyula, titkár.

(20., 27.)

MULTÁSÁGOK NAPTÁRA.

1918 január hó 15-ikén,

a McKeesporti Gör. Kath. Ifjuság 1918 január 15-én az O. O. H. Hallban színelőadással egybekötött táncmulatságot rendez. Kezdeté fél 8 órakor.

A MAGYAR HIRADÓ KÉPVISELŐL

HELYI KÉPVISELŐINK:
Adena, O. Kuthy Vince ur
Akron, O. Jerabek Lajos ur
Barnesboro, Pa. Szalontay János ur
Chicago, Ill. Ifj. Görömbey György
Daisytown, Pa. Tóth Pál ur
Blizman József ur.

Donora, Pa. Steve Chaszny ur,
752 Thompson Ave.
Filbert, W. Va. Szabó Gyula ur.
McKeesport, Pa. Barillo András ur.
Molenauer, Pa. Dorkó Gergely ur.
The Plains, O. Ujj Sándor ur.
Pittsburgh, Pa. Peraky Péter ur
Seaner, Pa. Hajnos István ur.
Tonawanda és North Tonawanda, N. Y. László Sándor ur.

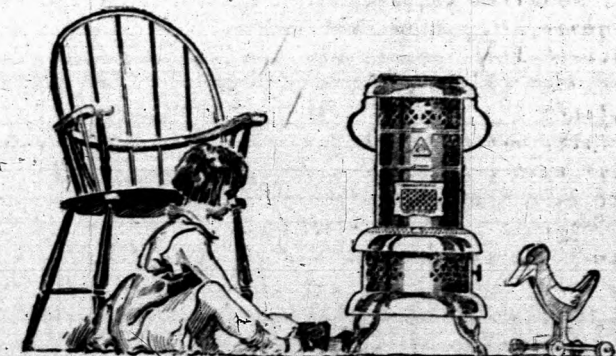
UTAZÓ ÜGYNÖKÖT keres. Fizetés és száalék. Úgyes férfi igen tisztességes megélhetést biztosíthat. Irjon vagy jöjjön személyesen irodánkba, 4805 2nd Ave., Pittsburgh, Pa.

THE ROSENBAUM CO.

PITTSBURGH, PA.

Boldog karácsonyi és újévi ünnepeket kíván mindenkinek a

Rosenbaum Nagyáruháza.

PERFECTION

Füstnélküli olaj melegítő,

a melyek kényelmet és biztonságot jelentenek az egész családnak. Használja a Perfection kályhát a gyermekek szobájában lefekvésükre és felkelésükre. Használja a nagymama az ő szobájában! Bármely ház bármely szobájában, bármilyen idő alkalmával, a Perfection mindig keszen áll, mindig megbízható, mindig melegebbé teszi a szobát.
Az nem tesz különbséget, mely petroleumot használ Ön. Mert csupán egy ad teljes biztonságot. S ez a Rayolight olaj. Ezt a megkülönböztető nevet kapta a többi olajoktól s jobb szolgáltatást teljesít, mivel finomítja és tisztítja van. Vigyázzon a felírásra: "Atlantic Rayolight Oil for Sale Here."
Nézze meg a Perfection kályhákát a kereskedőjénél. Méltányos áron árulják — \$4.50—8.50-ig.

THE ATLANTIC REFINING COMPANY
Philadelphia és Pittsburgh.

Eladó házak a Hazelwoodon.

Két kitünő karban levő ház igen jutányos áron eladó. A házak a Hazelwoodon fekszenek, a Blair Street 4711 és 4715 számai alatt. Tudakozódni 4715 Blair Street alatt. A házakat a tulajdonos elhalálozása miatt adják el.

A „U. S. VÉDŐ” SOKAT JELENT ÖNNEK.

Ez melegeket, száraz lábat jelent, bármilyen is az idő. Ön biztos lehet abban, hogy tovább hordhatja, nehezebb és kettős szolgálatot ad, mint az ön jelenlegi gummi lábbelije. Azt mutatja ez, hogy ön pénzt takaríthat meg azon tény által, hogy a

U. S. GUMMI LÁBBELIT

nagyon erős anyagból készítik s azon része legtartósabb, mely legjobban kopik. Ezen kitünő anyagból készített gummi lábbel minden párián rajta van a U. S. pecsét, mely a védjegye a világ legnagyobb gummi gyáranak.

United States Rubber Company
New York.

Ezen védjegy az ön védője. Figyelje meg, hogy rajta van-e azon a páron, melyet ön vásárol. Árúsítják mindenütt. Az Ön kereskedője raktáron tartja, vagy megazeri Önnel.

U.S. PROTECTED

MAGYAR HIRADÓ

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.
A LEGNAGYOBB MAGYAR HETILAP AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN.
Előfizetési ára egy évre:
Amerikába ..... \$1.00 Magyarországra \$2.00
Feloldás szerkesztő és lapfajdoson:
TARKANYI BÉLA.
Telephone, Bell phone: Hazel 466 R.
4805 SECOND AVENUE, PITTSBURGH, PA.

HUNGARIAN HERALD

THE LARGEST HUNGARIAN WEEKLY IN UNITED STATES.
ISSUED EVERY THURSDAY.
Subscription rate one year \$1.00.
Editor and Publisher:
R. T. TARKANYI
Telephone, Bell phone: Hazel 466 R.
4805 SECOND AVENUE, PITTSBURGH, PA.

Entered as Second Class Matter May 4, 1909 at the Post Office at Pittsburgh, Pa. under the Act of March 8, 1879.

Olvasóinknak és az amerikai magyarságnak boldog újévet kívánunk.

SZIDALMAT ÉRDEMELE-OROSZ-ORSZÁG AZÉRT, MERT BÉKÉT KÖT?

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on December 27, 1917, as required by the act of October 6, 1917.)

A világháború most is napról-napra a legérdekesebb eseményeket veti felszínre, de az amerikai magyarságot még mindig Oroszország jövődől állásfoglalása érdekli legjobban. Sokan úgy hiszik, hogy az orosz népnek ez a döntése fogja a legnagyobb befolyást gyakorolni a háború további menetére és befejezésére. Oroszország békehajlandóságáról és a várható eseményekről az egyik tekintélyes amerikai lap a következő érdekes dolgokat írja:

Ha az amerikai nép el akar kerülni egy igen nagy csalódást, a mely később meggyengítené erejét és csökkentené a bátorságát is, már most tisztában kell lennie azzal, hogy Oroszország ebben a háborúban megszüntetett hadviselő fél lenni. Semmi alapja sincs annak a régen dédelgetett hitnek, hogy minden lázadás, forradalom és belső baj után Oroszország mégis csak vissza fog térni a szövetségesekhez. Oroszország igenis nem fog visszaterülni, mert minden ellenkező vélemény dacára is a szövetségesek már akkor elvesztették az oroszokat, amikor az orosz forradalom sikerült a amikor Stürmer, a volt miniszterelnök és társai még a hazájukat is kiszékeltek volna elárulni a németeknek, csak hogy hatalmukat megtarthassák és elkerüljék a forradalmat.

Mindennapi értékű megjegyzés az, hogyha a szövetségesek őszintebben és barátságosabban kezelték volna a forradalmi kormányt, úgy ez ki tudta volna vinni azt, hogy az új korszak alatt is megújítsák azokat a szerződéseket, a melyeket a régi uralom kötött s így a háború csakugyan a központiak legyőzésével végződött volna. Ez a vélemény azonban azon a föltevésen alapszik, hogy az orosz nép kész lett volna tovább harcolni a maga hazájának határain kívül is, mások érdekeiért.

Az igazság azonban az, a mely napról-napra világosabban kitűnik, az, hogy a forradalom azért sikerült s az orosz nép jelenlegi vezetői azért jutottak hatalomhoz, mert az orosz nép csak egyet akart, egyet követelt s ez a béke volt. S ennek a békének meg kell lenni bármilyen áron is, mert a nép így akarja. Kerenszky lett a vezér, mert azt hitték, hogy a békét fogja először is megcsinálni, de elkergették, amikor látták, hogy nem akarja vagy képtelen rá. Lenin és Trozky jöttek utána ma ok az orosz nép vezetői, azért, mert jobban tudják hogy a nép mit akar s mert ennek a tudatában, a nép millióinak segítségével jobban el tudják söpörni az ellenkezőket és a béke ellenségeit.

Az a hiedelem, hogy a szövetségesek háborús céljainak megállapítása majd megváltoztatja az orosz nép gondolkozását, óriási tévedés. Ez a nép a szövetségesekkel sohasem törődött és nem törődik ma sem. A békét akarták mindig s bizony eszük ágában sem volt törődni azzal, hogy mi lesz a sorsa Belgiumnak vagy Szerbiának, hogy kié lesz Elzász-Lotharingia vagy hogy megkapják-e az olaszok azokat a területeket, a melyeket Ausztria földről követelnek.

Ha a jelek nem csalnak, úgy a világ meg fogja látni, hogy az orosz nép még arra is hajlandó lesz, hogy az orosz birodalom egy részét átadja, csak azért, hogy megnyerhesse a minél előbbi békét. S ez a béke utár való vágyakozás épen így megvolt a háború elején is, azóta csak erősödött. A szövetségeseknek mindig kész kellett lenniük arra, hogy Oroszország valamikor ott magyja őket. A fő hiba, amit elkövettek Amerikában együtt, az volt, hogy a saját gondolataikkal és szándékaikkal mérték az oroszokat is. Amerika, Franciaország és Anglia a saját akaratukból léptek a háborúba s a nép mindenütt úgy fogadta a kormányainak intézkedéseit, mint a melyek a nép akaratát fejezik ki. Az orosz népnek azonban a háború nem kellett, huzakodva menne bele, csak azért, mert muszáj volt, mert a gyűlölt uralkodók úgy döntöttek s mert hozzászoktak, hogy engedelmessékedniök kell.

Az orosz nép nem úgy gondolkozik, mint a volt szövetségesei, azokkal a célokkal, amiket azok maguk elé tűztek, nem törődik meg sem érti őket s természetesen nem is lelkesedhetik értük. Amikor a rabszolgaságból kiemelkedett, úgy olyan háborúban találta magát benne, a mely csak rettenetes szenvedéseket hozott a számára s hozzá még tudnia kellett azt is, hogy mindezt a háborút a szenvedésekkel együtt a volt uralkodóinak köszönheti. A nép elhatározása két célban özpontosul: leszám-

olni a volt zsarnokokkal s véget vetni annak a háborúnak, a melybe akaratok ellen kényszerítették őket.

Egyáltalában nem okos dolog az orosz népet valószínű, amiért szabadságának első napjaiban nem tudtunk gondolkozni, mint például Amerika s nem tudtunk lelkesülni ennek a céljaiért. A demokráciáért küzdő amerikai népnek helytelen volna támadni és becsmérelni egy olyan népet, a mely rabszolga volt mindig s a mely tulajdonképpen most akarja megcsinálni az első igazán demokratiusságot: a nép akaratát akarja követni abban, hogy tovább folytassák-e a háborút vagy nem? Az igenis az orosz nép elvitázhatalan joga, hogy a maga sorsa felett maga határozzon s maga döntse el, hogy folytatja-e a háborút vagy nem. Most már senki sem tagadhatja, hogy a forradalom első napjától kezdve az orosz nép csakis a békét kívánta s ezért üdvözölte örömmel a bolshevik pártot, ezért adott hatalmat Leninnek és Trozkynek, mert ezek az emberek nemcsak igényték nekik a békét, hanem meg is tették a kezdeményező lépéseket a béke felé. Oroszország érthető és semmi esetre sem megvetés-émeltő okokból határozta el, hogy békét köt a központiakkal. Ez a döntés a nép óriási többségének akaratát fejezi ki. Amerika és a szövetségesek rámondhatják, hogy ez megfontolatlan és veszedelmes lépés lesz, de az agadhatatlan, hogyha a demokrácia alapelveit komolyan vesszük, úgy el kell ismernünk azt is, hogy minden népnek joga van ahoz, hogy a maga sorsa és állásfoglalása fölött maga döntsön. Oktalan és könnyelmű dolog ezért az orosz népet szidni s épen olyankor, amikor Amerika maga is újra és újra kijelenti, hogy a demokráciáért harcol.

Sajnálatos körülmény, hogy egyesek még mindig azon az üres hiedelemen ragódnak, hogyha egyes szövetséges diplomaták másként kezelték volna az orosz népet, úgy az most másképpen köntött volna és folytatná a háborút. Ez a hit tökéletes félreismerése a tényeknek. Ne higgyük, hogy az orosz nép csak a legutolsó hónapok óta nem szereti a volt szövetségeit. Az orosz helyzet már 1879 óta olyan volt, hogy azt beszéddel és diplomáciai fúrásokkal rendbehozni nem lehetett. Az orosz népnek bőven volt annyi baja, hogy azok mellett a másokkal egyáltalában ne törődjön, sőt ne is törődhesse. Minden gondját, minden ügyekezését a maga bajainak orvoslására fordította.

Oroszország otthagya a szövetségeket és helyét Amerikára vette át s egy év alatt a helyét be is fogja tölteni.

MIT AKAR ANGLIA ELÉRNI A HÁBORÚVAL?

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on December 29, 1917, as required by the act of October 6, 1917.)

LONDON. — Az angol közvélemény egyre jobban követeli, hogy a kormány mondja meg, mik tulajdonképpen azok a célok, a melyeket Anglia ebben a háborúban el akar érni? Azt hiszik, hogy a miniszterelnök egy pár napon belül meg is teszi ezt a fontos nyilatkozatot. Ugyanezt sürgette House ezredes is, Wilson elnök személyes követe, aki a párisi tanácskozáson képviselte Amerikát, de ott sem történt erre vonatkozólag semmi. Anglia helyzete általában a szövetségesek helyzete az orosz nép teljes kimaradása után nagyon megváltozott. Az is fontos körülmény, hogy Wilson elnök már kijelentette Amerika háborús céljait és ezzel valószínűleg felszította a szövetségeseket, hogy ők is mondják meg végre a magukéit.

LONDON. — A Daily Express című tekintélyes újság fiktet írt arról a veszedelméről, a mely a Lloyd George kormányt fenyegeti s a cikkben jelenti, hogy az angol nép között is egyre növekszik a békét akarók száma. Más lapok nyilván hangoztatják, hogy a miniszterelnök már teljesen elvesztette a nép bizalmát s hogy bukása nem sokáig várható magára.

SZIBÉRIA AMERIKÁNAK ÁRULJA MAGÁT.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on December 29, 1917, as required by the act of October 6, 1917.)

SAN FRANCISCO. — Egy amerikai, aki most érkezett vissza kelet Szibériából, azt az érdekes hírt hozza, hogy Szibériának a népe egész komolyan foglalkozik azzal a gondolattal, hogy az egész óriási terület vegye meg az Egyesült Államok s ennek az uralma alatt élne tovább. Amerikai pénzrel azután ki lehetne aknázni az egész terület bőséges kincseit. Az amerikai szerint ez a terv annyira el van terjedve a nép között mindenfelé, hogy már a nyilvános viták között

ÖN IS hátralekban van az előfizetésével? Ha igen, úgy ne habozzon annak beküldésével, mert Január 1-től kezdve magasabb lesz az előfizetési díj. Tegye előfizetését azonnal postára és küldje be lapunk kiadóhivatalába, 4805 Second Ave., Pittsburgh, Pa. A Magyar Híradót csakis azok kapják meg, akik nincsenek hátralekban előfizetésükkel. Rendesse tehát Ön is előfizetését AZONNAL, hogy fennakadás nélkül megkaphassa a legkittünöbben szerkesztett hetilapot.

TISZAI MOCSÁR.

Leírás.

A gyönyörű valami egy mocsár, mmó például a Bélabor. Álljunk csak ide a közepébe. Oh nem kell azért sárba lépni: kellemes zöld domra fogunk állni, honnan az egésznek széles-hossza belátható. Maga a domb süpped ugyan egy kissé, a soha le nem kaszált fü ugy tesz, mintha vízre volna építve, pedig hajdan e helyütt, hol állunk, óriási bükk- és égerfák rengetege diszlott. Messzebb szürke gránitömegek szegik be az égljét, hosszú veres és kék erekkel átjárva, tetejükön fekete bomlatszlopok vonulnak végig, homlokukat zöld moha nőtte be, lejtősebb oldaluk szőlővel van beültetve, melynek világos színe nyájasan virul ki a sötét iharfák erdeiből.

HUSZONHÁROM NÉGER KATONÁT KIVÉGEZTEK.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on December 29, 1917, as required by the act of October 6, 1917.)

Emlékeztetes az a véres zendülés, a melyet egy csomó néger katona a texasi Houston nevű városban rendezett, a kik valószággal lemészárolták a város békés lakosainak egy részét. A néger katonákat csak az el-lenük kivégezést csapatok tudták lefegyverezni. Az elfogott négerök ügyében most döntött a hadbírószág. Összesen hatvanhárom néger katonát helyezték vád alá és ezek közül huszonhármat kötélt általi halálra ítélték, negyvenet életfogytig tartó börtönnel sújtottak, háromat lefokoztak és ötöt felmentettek. A kivégezés azóta megtörtént. Soha az amerikai történelemben ilyen nagy arányú tömeges kivégzés nem történt. A szerencsétlen elavult néger katonák énekelve mentek az akasztófa alá.

PETROGRÁD. — A német és osztrák magyar külügyminiszterek értesítették, hogy ők maguk személyesen fognak megjelenni Brest-Litovszkban, hogy a béketanácskozásokat megkezdjék az általános európai béke érdekében. Az esti lapok hírtl adják, hogy a fegyverszünetnek meg vannak az eredményei s hogy egyúttal a szövetségeket is felszólítják, hogy vegyenen részt a most kezdő béketanácskozásokban.

SZÉNÁNYÁSZOK.

kik Amerikának legjobban berendezett bányáiban akarnak munkát szerezni, irjanak felvilágosításért ezen címre: H. L. SCHUBA, 524 Oliver Building, PITTSBURGH, PA.

Fizessen elő a Magyar Híradóra. Egy évre egy dollár

Megbízható és ügyes UTAZÓ és HELYI KÉPVI-SZELŐKET keres a Magyar Híradó kiadóhivatala. Szép és biztos jövedelem utazó ügynököknek, tisztességes mellékkereset helyi képviselőknél. Irjon e címre: — Magyar Híradó 4805-2nd Ave., Pittsburgh, Pa.

mes szagot terjesztenek magok körül. A mely vízfénék világos zöld; rajta a hosszú hínár között a töröngy és elecke narancsvirág nyílik, örülve a fenékreható napvilágnak; köztük arany szemű kékszöld vízi bogarak ezrei futkároznak, s csodás veresbajú-szűs gadócák, tarka vízi borjúk, hasas piócák s veresszemű és kéktaréjú vízi kigyók seregei úzik és kerülük egymást.

Zöldes fűgyökerekből álló kis uszó szigeteken csodás napszángu fűzöld békák hajóknak, be-berantva fejüket egy-egy vízi kigyó kacsintáig elől. A kákásban uszó madarak falkái lubickolnak. Az egész tájékon sajtászerű rejtelmes susogás uralkodik, melyet a nádleveleken átsuhanó szél támaszt, melyhez a kecskébékák brekegése, az unok bá-natos ümmögése, a hattyúk hor-kolása, a bujár jajgatása s a szunyogok döngése együtt és összevéve oly jeles harmóniát keritenek, minő csak emberi és állati hangokból telhetik ki.

Olykor a hallgató éjben egy mély, erős, suhogó hang zúdul fel, többször egymás után, va-lami középhang a szélzugás és a kiverő bika bögeése között, ezt a bökbika adja, egy kicsiny, jelentéktelen madárka. — Az emberek közötti is a legcsekélyebbek szótak a legnagyobb hanggal.

Ezen vízi birodalom széléből több ezer lépésvnyire nyúlik be egy partos nyelv, sükkedékes pürüje hajlik a ritkán látogató vadászok és csikászok léptei alatt: széleiben rózsavirágu

popmpás réti fűrények, szivár-ványozott sápliliomok virulnak, összefonódva a különemű fo-lyókák hálójával. — A tiszta vízben egy-egy özevgy géni, vagy fekete szárnyú gólya mu-tatja magát, a mocsáraklaké evickelő seregével; — itt-ott ví-zí patkányok, gyémánt szemű csillámlanak a fű között. A nap lemenőben van; na-rancsvirágu tányérja félig a Tiszába süllyedt; képe tüzoszlopként vonul végig a folyam hab-tükrén; tulsó oldalról pedig a hold emelkedik, a tele hold ezüst világával, a hegyek mö-gli, s egyetlen egy csillag ra-gyog az alkonyodó égen, mint, olvadó aranyba vetett gyémánt — a hajnalcsillag.

A MAGYAR HIRADÓ KÖNYVNYOMDÁJA
4805 SECOND AVENUE, PITTSBURGH, PA.

Majdnem naponta érkeznek hozzánk levelek, melyek telve vannak megrendelőink megelégedést kifejező sorával.
Mi eme leveleknek csak igen kis hányadát szoktuk olykor-olykor lapunkban közreadni, eme néhány levélből is látható azonban, hogy lapunk könyvnyomdája egyike az Egyesült Államok legnagyobb s legjobban felszerelt könyvnyomda vállalatainak.
Ez is az oka annak, hogy az amerikai magyarság legnagyobb testületei s egyesületei általánosan nálunk készíttetik nyomtatványaikat.
Ugy magánemberek, mint egyletek csak saját érdekükben cselecszenek, ha hozzánk fordulnak megrendeléseikkel, mivel nálunk nemcsak a legolcsóbb, de a legtisztább kiállítású nyomtatványt kapják.

A MAGYAR HIRADÓ KÖNYVNYOMDÁJA
4805 SECOND AVENUE, PITTSBURGH, PA.

A MAGYAR HIRADÓ

MAGYAR HIRADÓ

A UNIÓ UJRA KÉRDÉSRE FIGYELMEZTET

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on December 29, 1917, as required by the act of October 6, 1917.)

Az egyetemes bányászati középén a következő körlevelet hoz: Egy körlevelünkben már ezra a tényre, hogy egy a kő-kat panaszoknak a miatt, hogy szok igen sokat tétlenül heve-rendesen dolgoznak s olyankor munkájára igen nagy szükség

Mikor ezeket a panaszokat ez volt a célunk vele, hogy sz-ra serkentük őket s hogy min-nyerjük arra, a nagy célra, ha- időkben elegendőképen el legy-gyöződve róla, hogy ez a kör- szok körében és nagy mérték- lását — de azért még sok hé- egyre érkeznek a panaszok u- gos szénfeldigyelőhöz, mint n- az, hogy sok helyen a bányá- nem akarnak dolgozni, igen- és így természetesen nagy mé- az ország sokkal kevesebb sze- hatna.

Ezeknek az állandó pana- a komoly szóval fordulunk az- meg az országának a legjobb- dolgoznak olyan jól, ahogy- most olyan nagy szüksége van- külföldi egyetlen bányászán- sem. Számítalan kisebb-nagy- van s jövedelők, hogy az orsz- re lesz szüksége, mint a men- Már most is teljes városok, más másoknak csak épen am- másira előg. Képzelnék csak- zet később, amikor a tél csak- sokkal nagyobb lesz, amikor- szükség lesz, mint most s ami- es a viharok miatt még be- máris erősen sürgetik a korm- bányák alkalmazottait és val- teni köztük. Erről a tervről

Mi komoly kötelességünk hívjuk a bányászok figyelmé- melyek okvetlenül meg is fog- zül sokan nem dolgoznak ak- rendesen működnek. Ne fele- ország rendkívül súlyos és ko- ban van s a kormányának ezek- hatalom van a kezében. A ko- ember akár katona, akár ne- ami az egész nemzet munkája- séget a lehető legteljesítmé- ezt a munkát nem akarja ö- ni, a kormányának van hatal- munka elvégzésére.

Az unió vezetősége nagy- intézkedésekre a bányászok ké- szük és valljuk, hogy az ön- több eredménye szokott lenni- látjuk a maga teljességében s- fordulunk a bányászokhoz, e- egyes ember pontosan és lel- Ne mondhasa el senki sem, szükségének idején nem tett- ott mindenki mindennap a n- fogjuk fegyverezni azokat, s- szokat is katonai fegyverem a-

Az unió vezetőségének- vaihoz nem sok hozzátenni- magyar bányászokat aligha é- akkor sem, amikor lehetne- az igaz. A magyarok nagy- nehéz időkben maguk szereti- nem dolgozhatnak. De a sz- a magyarok között is vanna- ni s akik a dolgoznak rendese- komoly figyelmeztetése ezek- egyetlen magyar bányászna- ges idegenek vagyunk s ha- kal is ilyen kurtán akar elbá- rúkat, elgondolhatjuk, hogy- kal, ha azok okot adnak a s- amerikai magyar bányász m- gamasan és becsülettel.

MAGYAR HUNGARIAN

BÁNYÁSZ MINER

A UNIÓ UJRA KOMOLYAN FIGYELMEZTETI A BÁNYÁSZOKAT.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on December 27, 1917, as required by the act of October 6, 1917.)

Az egyetemes bányászunió központi vezetősége december közepén a következő körlevelet intézte az amerikai bányászokhoz:

Egy körlevelünkben már felhívtuk a bányászok figyelmét arra a tényre, hogy úgy a kormány, mint az unió előjárói sokat panaszkodnak a miatt, hogy egyes bányapléceken a bányászok igen sokat tétlenül hevernek akkor is, amikor a bányák rendesen dolgoznak s olyankor is, amikor minden egyes ember munkájára igen nagy szükség volna.

Mikor ezeket a panaszokat a bányászok előtt felemlítettük, ez volt a célunk vele, hogy szorgalmasabb és pontosabb munkára serkentsük őket s hogy minden bányász lelkes segítségét megnyerjük arra a nagy célra, hogy az ország ezekben a válságos időkben elegendőképen el legyen látva szénnel. Meg vagyunk győződve róla, hogy ez a körlevél kedvező hatást tett a bányászok körében és nagy mértékben előmozdította a helyzet javulását — de azért még sok helyen ma is úgy áll a dolog, hogy egyre érkeznek a panaszok úgy a kormányhoz, mint az országos szénfelügyelőhöz, mint magához az unióhoz. A panasz az, hogy sok helyen a bányászok túlságosan sokat henyélnék, nem akarnak dolgozni, igen gyakran elmaradnak a munkából és így természetesen nagy mértékben hozzájárulnak ahhoz, hogy az ország sokkal kevesebb szenet kapjon, mint a mennyit kaphatna.

Ezeknek az állandó panaszoknak nyomán ismételt azzal a komoly szóval fordulunk az ország bányászaihoz, hogy adják meg az országnak a legjobb szolgálatot, amire csak képesek, dolgozzanak olyan jól, ahogyan csak tudnak. A nemzetnek éppen most olyan nagy szüksége van a szénre, hogy valóban nem nélkülözheti egyetlen bányászának még csak egy napi munkáját sem. Számítatlan kisebb-nagyobb városban valóságos szénhiány van s jövendölök, hogy az országnak sokkal, de sokkal több szénre lesz szüksége, mint a mennyit bányászai produkálni tudnak. Már most is teljes városok, sőt államok vannak szén nélkül, még másoknak csak éppen annyi van, a mennyi egyik napról a másikra elég. Képzeltük csak el, hogy milyen lesz majd a helyzet később, amikor a tél csakugyan beköszönt, amikor a hideg sokkal nagyobb lesz, amikor a szénre is még sokkal nagyobb szükség lesz, mint most s amikor a vasuti forgalom is a havazás és a viharok miatt még bajosabb lesz. Befolyásos emberek máris erősen sürgetik a kormányt, hogy össze kell irni az összes bányák alkalmazottait és valóságos katonai rendet kell teremteni köztük. Erről a terrvöll komolyan beszélnek már.

Mi komoly kötelességünknek tartjuk, hogy ismételt felhívjuk a bányászok figyelmét ezekre a komoly állapotokra, a melyek okvetlenül meg is fognak valószínűlni, ha a bányászok közül sokan nem dolgoznak akkor sem, amikor pedig a bányák rendesen működnek. Ne felejtjük el egy pécere sem, hogy az ország rendkívül súlyos és komoly időkben él. A nemzet háborúban van s a kormányban ezekben a rendkívüli időkben korlátlan hatalom van a kezében. A kormány elvárja, hogy minden egyes ember akár katoná, akár nem, megtegye a maga kötelességét, ami az egész nemzet munkájából reá esik. S hogy ezt a kötelességet a lehető legteljesebben elvégezzék, ha valaki ezt a munkát nem akarja önként, örömmel és szívesen végezni, a kormányban van hatalma rá, hogy erővel kényszerítse a munka elvégzésére.

Az unió vezetősége nagyon szeretné, ha az ilyen erőszakos intézkedésekre a bányászok között nem lenne szükség, mert hiszünk és valljuk, hogy az önkéntes és szíves munkának sokkal több eredménye szokott lenni. A helyzet komolyságát azonban látjuk a maga teljességében s éppen azért azzal a komoly intéssel fordulunk a bányászokhoz, egyenként és összesen, hogy minden egyes ember pontosan és lelkiismeretesen dolgozzék minden nap. Ne mondhasa el senki sem, hogy a bányászok a nemzet nagy szükségének idején nem tették meg a kötelességüket. Legyen ott mindenki mindennap a maga helyén! Ezzel az eljárással le fogjuk fejezve azokat, a kik azt sürgetik, hogy a bányászokat is katonai fegyver alá kell helyezni.

Az unió vezetőségének valóban időszerű és dicséretes szavaihoz nem sok hozzátenni való van a magunk részéről. A magyar bányászokat aligha érheti az a vád, hogy nem dolgoznak akkor sem, amikor lehetne, mert általában éppen az ellenkezője az igaz. A magyarok nagyon szívesen dolgoznak s ezekben a nehéz időkben maguk szeretik a legkevésbé, ha egyes napokon nem dolgozhatnak. De a szorgalmas többség mellett bizonyára a magyarok között is vannak olyanok, akik szeretnek heverészni s akik a dolgot rendesen a könnyebb végét fogják. Az unió komoly figyelmeztetése ezeknek szól. Nem szabad elfelejteni egyetlen magyar bányásznak sem, hogy ma már mi is ellenséges idegenek vagyunk s ha a kormány az amerikai bányászokkal is ilyen kurtán akar elbánni, ha nem tessék meg a kötelességüket, elgondolhatjuk, hogy hogyan fog elbánni a magyarokkal, ha azok okot adnak a szigorúságra. A legkevésbé, amit az amerikai magyar bányász ma megtehet, az, hogy dolgozik szorgalmasan és becsülettel.

ÜNNEPEN IS DOLGOZHATNAK A KATHOLIKUS BÁNYÁSZOK.

Gibbons bíbornok, az amerikai katolikusok feje nemcsak mindenben hozzájárult ahhoz, hogy a katolikus bányászok ünnepnapokon is dolgozhassanak, hanem a maga részéről a rendkívüli időkre való tekintettel egyenesen ajánlja is a bányászoknak. Egyidejűleg gondoskodás történt mindenütt, hogy a dolgozás dacára is elegendő tehessenek a bányászok valási kötelezettségeiknek is, csak hogy nem délelőtt, hanem a reggeli órákban.

AHOL MOST EGYFORMA MINDEN NAP.

POTTSVILLE, PA. — Ezen a környéken valóban nehéz megmondani annak az embernek, aki nincs tisztában a kalendáriummal, hogy hétköznap van-e vagy vasárnap. A munka ugyiszólván éjjel-nappal folyik, különösen a vasutak mellett. A helyzet teljesen megjavult, a szeszes vonatok egymást érik, a vendékek, egy nagyszerű ezüst szeszes vonatok készletet, mint a ke-de most meg már az a baj,

FIGYELEM! FIGYELEM! MAGYAR BÁNYÁSZ TESTVÉREK.

Ajánljuk mindazon szénbányász testvéreinknek, kik állandó munkát akarnak szerezni jó bányákban, hol jól lehet keresni és jó bánásmódban részesülni, hogy mentől előbb az alanírt bányára telepre menjenek munka után. Ezen bányára a U. M. W. A. (Bányász Union) védelme alatt van, nyolc órai munkaidő naponta, munka van minden nap állandóan, a társulat a szenet saját nagy acél- és vasgyáraiba szállítja saját vasuti kocsjain, a szén magassága, hat lábnyi tiszta szén, villanyvilágítás mellett dolgoznak a bányában, ton számra fizetnek vegyes mérésre, masina után 55 cent tonja, pick után 80 cent tonja, napszám a bányában 8 órai munkaidőre \$4.75-től feljebb, az átlagos kereset két héten át hetven dollártól feljebb. Családok részére vannak jó lakások téglából építve egy családra, a házakhoz nagy kert, a házakban van villany, gáz és fürdő, olcsó házbér, mindazon családok, kik mostan oda mufolnak kapnak ingyen lakást három hónapig, ha többen jönnek gazdák egy helyről, a szállítás előlegezve lesz. A telepen mindenféle üzletek, templomok, hotel és szalon, színház stb. vannak a munkás nép kényelmére. Állandó jó munkások mentől előbb keressék fel ezen jó telepet. Ide lehet menni Pittsburgh, Pa-tól a Pennsylvania vonattal naponta háromszor a jegy Pittsburghtól Marianna, Pa.-ig \$1.26. A cím hova kell menni és mindent lehet ide küldeni bármely államból, bármely vasuti állomásról.

The UNION COAL & COKE COMPANY MARIANNA, PA.

WASHINGTON COUNTY.
Pennsylvania Railroad. Monongahela Division.

Ha valaki bármily további felvilágosítást akar és mindazok, kik többen mennek egy helyről írjanak a társulat irodájához erre a címre:

H. L. SCHUBA,
524 OLIVER BUILDING, PITTSBURGH, PENNA.

hogy a vasutak csak nagy bajjal tudják a kellő személyzettel ellátni a vonatokat. A meglevő vasutások igen be vannak fogva s alig tudják a számukra kiszorítani a törvény által előírt pihenési időt is. Most, hogy a bányászok bérét a keményszen vidékeken is fölemelték s a kormány megengedte, hogy a szén tonnájának árát 45 centtel fölemeljék, a munka igen föllandult, de jóslják, hogy még jobban is fog menni. Azt mondják, hogy a decemberi eredmények minden eddigi rekordot fölül fogják muálni.

JOHN P. WHITE ÜNNEPLÉSE.

PITTSBURGH, PA. — Az itteni Fort Pitt szállodában az unió volt elnökének mintegy hetven jóbarátja és tisztelője gyűlt össze, hogy ünnepljék annak a kitüntetésnek alkalmából, hogy a szénfelügyelő a maga tanácsadójának nevezte ki. Az ünnepséget jobbra a pittsburghi 5-ik uniókerület nevében rendezték, a mely kerület sokat köszönhet White keresi irányításának. Murray, a kerület elnöke, át is adta a kerület tagjainak a helyzet teljesen megjavult, a szeszes vonatok egymást érik, a vendékek, egy nagyszerű ezüst szeszes vonatok készletet, mint a ke-rület haláljának és szeretetének

bizonyítékát. White őszinte és egyszerű szavakkal köszönte meg a szép meglepetést, beszélt gyermekkorának és férfikorának küzdelmeiről s rámutatott arra, hogy mindig rendületlenül bizott benne, hogy sikert fog aratni az életben.

GYANUS EREDETŰ KÁROK.

NANTICOKE, PA. — A Susquehanna társaság itteni bányájában gyanus tevékenységnek jöttek a nyomára. Egy reggel, amint az emberek munkába keztek, észrevették, hogy az egyik bejárat akarattal el van torlaszolva egy káréval. A mint az akadályt eltávolították, az illető helyen tüzet vettek észre, a melyről minden kétséget kizárólag megállapították, hogy gyújtogatás eredménye volt. Szerencsére a tűz még nem hatalmasodott el, úgy, hogy elejét lehetett venni a további bajnak, a mely föltétlenül az egész bányára lezárását eredményezte volna. A bányá hatóságok természetesen német párti embereket gyanúsítanak a tett elkövetésével, a kik ezzel is az országnak akartak értelme ezekben a válságos időkben.

NEM KELL AZ ASSZONY BÁNYÁSZ.

NANTICOKE, PA. — Egy Wisner nevű bányásznak a felesége egy reggel egyszerűen beállított a bányába s a férje oldal mellett, mint segéd, dolgozni kezdett. Ment is a dolog kifogástalanul vagy egy óra hosszat, de nem tarthatott tovább, mert a főúr észrevette a szokatlan bányászt és rövidesen véget vetett a kedélyes szulizásnak. Rövid, de érthető szavakkal megmagyarázta, hogy ő igen nagyrabecsüli a nő munkát, de csakis a konyha falán belül. Az asszony eleinte nem akart elmenni, de végre mégis kénytelen volt nagy méltalatlankodások között távozni, de utközben is mindig azt hajtogatta, hogy ő éppen olyan jól dolgozik, mint akármelyik férfi, sőt sokkal még jobban is.

NINCS VASUTI KOCSI — NINCS MUNKA.

MORGANTON, W. VA. — A Scotts Run vidéknek valamennyi bányája egyszerűen kénytelen volt bezárni, azért, mert képtelenek voltak elegendő vasuti kocsit szerezni. A legutolsó tíz nap alatt alig jött kocsik a bányákhoz, sőt vagy egy hétig egyetlen egy sem jött. Az általános helyzet, anélkül, hogy a javulás jeleit mutatná, úgy látszik egyre rosszabb lesz.

HOL LESZ A JÖVENDŐ BÁNYÁSZKONVENCIÓ?

Az az egyetemes konvenció, a melyet a bányászunió most januárban fog tartani, Indianapolis lesz, az unió székhelyén. Az ezután következő konvenciót 1920-ban fogják megtartani, de hogy hol arról ez a konvenció dönt. Mint hírlék, Scranton pennsylvaniai város mozog a legerősebben, hogy a jövő konvenciót ő kaphassa meg.

Rosenbaum Company

- GIVE 'EM GREEN TRADE STAMPS - ASK FOR THEM -
PITTSBURGH, PA.

Boldog karácsonyi és újévi ünnepeket kíván mindenkinek a
Rosenbaum Nagyáruháza.

AHOL MEGBECSÜLIK A BÁNYÁSZT.

FIRECO, W. VA. — Ezen a plézen most fejezték be annak a nagy épületnek építését, amelyet a Leckie társaság emeltetett a bányászainak jóvoltára. Az épületben van egy nagy terem, a mely bálák és előadások tartására alkalmas, van benne mozgófényképszínház és fürdő helyiségek. A társaság humánus gondolkodása általános megelégedést vívott ki a bányászok között.

LEMONDANAK AZ ÜNNEPEKRŐL.

A keményszen bányák munkásainak eljárásait újabban igaz hazafias szellem hatja át. Mondani való mostanában kevés van róluk, baj nincs velük semmi sem, dolgoznak szorgalmasan és becsületesen. Ugyszólván az egyetlen említésreméltó hír róluk az, hogy elhatározásaik szerint lemondanak azokról az egyházi ünnepekről, a melyeket pedig a legnagyobb buzgósággal szoktak megülni mindenkor. Így például most december elején a szepőlten fogantatás ünnepeit is elhagyták, általában minden bányá dolgozott. A miséket reggel 5 órakor tartották meg azokban a templomokban, a melyekbe a bányászok járnak. Nemesak a munkaadók, de maguk az egyházi hatóságok is így ajánlották ezt a bányászoknak. A pennsylvaniai szláv római és görög katolikus egyesület elhatározta, hogy az egyleti tagok elhalálozása alkalmával nem rúkol ki testületileg, hanem csak hat halottvivőt küld ki, hogy a munkát ez a körülmény sem akadályozza.

A KOMPÁNIA STÓR MEG A TALIÁN.

ELM GROVE, W. VA. — Erdemes pöre volt egy itteni olasz boltosnak a kompánia ellen. Az olasz bepanaszolta a kompániát, hogy azok egyenesen elitították a bányászokat attól, hogy nála vásároljanak s állítólag elbocsátással is megfenyegették azt, aki nem a kompánia stórból szerzi be a szükségleteit. A taliánnak természetesen sehogy sem tetszett a dolog és bepörlötte a kompániát s az elsőfokú bíróság neki adott igazat s úgy ítélte, hogy a kompánia 180 dollárt fizessen kárpótlás gyanánt a boltosnak. Ebbe meg a társaság nem ment bele és megfellebezte az ítéletet. A felsőbb bíróság ítélete azután másképen is szólt. Azt mondja a bíróság, hogy a kompánia nem akarta

az olasz bizniszt tönkretenni, csak azt akarta, hogy a maga boltja jól menjen. Ahoz pedig joga volt a kompániának, hogy csakis annak munkát, aki az ő boltját pártolja. Az olasz semmit sem tudott bizonyítani, hogy őt egyenesen tönkre akarnak tenni, csak általában beszélt s így a bíróság nem talált semmi alapot arra, hogy a kompániát jogtalan vagy erőszakos bizniszkedés alapján az olasz javára elítélje.

DRÁGÁJÁK A PUSKAPORT.

Az ohioi bányászoknak sehogys sem tetszik az az állapot, hogy nekik többet kell fizetni a puskaporért, mint például az Indiána állambeli bányászokkének s most azon vannak, hogy nekik is csak annyit kelljen fizetni érte, mint amazoknak. Az indianai bányászok ugyanis hordónként 75 centtel olcsóbban kapják a puskaport, mint a pennsylvaniai és ohioi bányászok. A tárgyalás már folyik, de még eddig nem intézték el a nem nagyon fontos, de azért mégis eléggé zsebbevágó kérdést.

KARÁCSONY HETÉBEN.

Ha azt akarják, hogy karácsony és újév valóban az öröm ünnepei legyenek, úgy arra kell törekedniük, hogy ezen napokat teljes egészségben ülhessük meg, tehát a rosszulétet segíteni kell, ami annyit jelent, hogy gyomrunkat rendbe kell hoznunk. Mert ha beteg a gyomrunk, úgy minden öröm és jókedv elmegy. Triner's American Elixir of Bitter Wine (Triner amerikai keserűbor kivonata) elhárít minden gyomor bántalmat. Ön bizhat ebben az orvosságban, mint a legjobb hatást adó szerben. Ez megszabadítja Önt a székrekedéstől, rossz emésztéstől, felbőgögtől, fejfájástól, ideges fejfájástól, idegességtől stb. A gyógyszerárakban. Ára \$1.10. — Hogy legyőzhesse azon bántalmakat, melyek reuma, idegesség, zsába s már hasonló betegségek nyomán támadnak, Önnnek olyan orvosságot kell használni, mely a betegséget csirájában fojtja el. Triner Ijiment szere ezen irányban hat s azért a leghatásosabb orvosság ilyen esetekben. Azonkívül megbecsülhetetlen horzsolás, dörzsölés, csuszizom összehúzódások, merevedések stb. eseteiben, vagy pedig fáradt izmok és lábak gyógyítására. Ára 35 és 65 cent a gyógyszerárakban, posta útján 45 és 75 cent. Jos. Triner, gyógyszer-kemikus, 1333-1343 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

Szöke hajadon, a Szentgyörgyi Templin gróf leánya, Czeccilia, az akkori nemesség holgyek között a legszökebb a legnemesebb. Elénk, lelkes arca bájos volt...

Pedig most is két arc volt feléje fordulva, elválnatalanul: két ifju némi bírtva róla szemelt levenni, mintha egyiket sem értékelné az egész keresztes, koronázás és menyegző.

Egyik ifju a leány szemében állt. Ez volt Cserni Száva, egy fiatal lengyel nemesség, még alig több mint gyermek s már is halálisan szerelmes.

A másik egy magas, dalis magyar levente, komoly életű, arcaival kinéz, szép, nemesség vonásai már fölvetették a férfi jellemet, s ki oly benső megelégedéssel pillantta az épen mellette álló hajadon arcbára.

A leány nem merle személt felvenni, s mégis érzé, mégis tudta, hogy két oly égető tekintet éri arcát, mintha sugárakat éreznél rajta.

A nászeskői vegeztével Rozgonyi udvariasan nyújtá karját Czecciliának, mit az reszketre forgatódott el, míg hátra mogott Száva lejtéinek dobhártyáit vélté hallani.

Rozgonyi megkínálta vele a hajadont. Midőn az egy kezével belenyúlt a hideg vízbe, a másik kezén egy forró kéz heves szorítását érzte.

Száva volt az, ki odahajolva hozzá, halkán sutogó fölfele: Mintha én térdeltem volna ott előtted. Nahány nap múlva Rozgonyi visszatért Magyarországba, Cserni Száva a királyi oldalon erős hadba távozott.

S mégis elhagyod őket, hogy a harcba menj? — Őket védelmezem ott is. Az ellenséget jobb nem várn, míg a kapu jó, hanem elebe menni. Nem a dícsőségért harcolunk mi, hanem azokért, a kiket szeretünk.

E beszéd közben kiérték a lovak az erdőből, mely a vár előtt terült s a tisztáson, mely zöld pázsíttal veté körül a sáncokat, egy csoport gyermek pillantának meg, kik részint a kozellátszó helység nemesinek, részint a várórség csatlósainak fia, ott a téren háborút játszottak.

Nézd, az ott köztük az én nagyobbik fiam, mondá Rozgonyi az idegennek. A fiuk korán szoktak a háborúhoz. Nem csoda. Iten időben, mikor a pap is oldalára kötött karddal meg misét szolgál, s a földműves kaszájával majd füvet vág, majd hadakozik, lám a gyermekek is csatát játszanak.

De nem kellett azt féltetni. A téren négy alfalfa állt, a terítve sárvány gyümölcsös, a magyar had azok mögé vonta magát s akkor hirtelen neki fordulva a rohanó ellenek, kemény tűzveléssel viszsza verte a támadókat. Azok visszavonultak lövővárságra; ott hadtanácsot tartottak, hadseregüket kétfelé eloszták, az egyik ott maradt a lőfarkkal az ostromlótákkal szemben, a másik a háttuk mögé került s onnan támadt rájuk.

— S mégis elhagyod őket, hogy a harcba menj? — Őket védelmezem ott is. Az ellenséget jobb nem várn, míg a kapu jó, hanem elebe menni. Nem a dícsőségért harcolunk mi, hanem azokért, a kiket szeretünk.

E beszéd közben kiérték a lovak az erdőből, mely a vár előtt terült s a tisztáson, mely zöld pázsíttal veté körül a sáncokat, egy csoport gyermek pillantának meg, kik részint a kozellátszó helység nemesinek, részint a várórség csatlósainak fia, ott a téren háborút játszottak.

Nézd, az ott köztük az én nagyobbik fiam, mondá Rozgonyi az idegennek. A fiuk korán szoktak a háborúhoz. Nem csoda. Iten időben, mikor a pap is oldalára kötött karddal meg misét szolgál, s a földműves kaszájával majd füvet vág, majd hadakozik, lám a gyermekek is csatát játszanak.

De nem kellett azt féltetni. A téren négy alfalfa állt, a terítve sárvány gyümölcsös, a magyar had azok mögé vonta magát s akkor hirtelen neki fordulva a rohanó ellenek, kemény tűzveléssel viszsza verte a támadókat.

Azok visszavonultak lövővárságra; ott hadtanácsot tartottak, hadseregüket kétfelé eloszták, az egyik ott maradt a lőfarkkal az ostromlótákkal szemben, a másik a háttuk mögé került s onnan támadt rájuk.

No, most mindjárt bekerítenek: kiáltá Rozgonyi István, mindegy önkénytelenül segíteni akarva játékában. Ez azonban hirtelen harmat vitézei között ott hagyni a vackor pizicó közepett, kik irányítás alma kartácsosással tartották vissza a háttul kerülőket, addig ódómagával kirozott hosi elzántsággal a zászló körül maradt figyelmű hadtestre, s dacára az ellene intézett vadkörte-záporának, közé tört a zászló-őröknek, egyenként földre teríté köztük, a többi bajtársai foglalkal el, míg ő maga a zászlótartóval eredet birkózásba, s a lőfarkat kitérte a társai egy fővel magasabb sárheder kezébe.

— Lovag! Lovag! kiáltozá a kis fiu, vesszőpárpáján elebe nyargalva. Apám var reád, azt hisz elvesztel. A lengyel leszállt a lováról, megveregette a gyermek arcát.

— Apád lovának szárnyai vannak, mondá neki kényező úrfejjel, az enyim csak egyelőg jár. Azzal átadta lovat az odaérkező csatlósoknak, s dobogó szívvél és kipirult arccal hagyá magát a kis fiu által szülőhöz vezetetni, szászor elmondva magában az almevet, melyet fölvetett, hogy el ne felejtse.

Hanem arra nem volt szükség; Rozgonyi nem kérdezé vendége nevet s neje szíves üdvözléssel fogadá az ismeretlen. Nem ismert rá, mondá a lengyel magában keserűen, pedig én minden vonásában most is látom hajdani menyasszonyomat. Ugyanazon szép szemek, ugyanaz a mosolygás, még tán szebb, mint akkor volt virágga nyíva mind az, amit én csak bimbózni láttam. És ő boldog s még csak nem is gyűlölhetem érte. Hisz rá nézve meg vagyok halva.

A szép, amazon férjével nyájasan beszélgetve, fölvezeté kedves vendegét a vár termébe; ott kiültek az erkélyre, honnan az egész Sajtó-völgyön végig leheté látni, mely a méla holdvilágnál azt a tündéres csillogást kezdé fölvenni, mely színt ad az éjszakának. Czeccilia fejé vállára támaszkodva, félig kihajolt karcsu termelével az erélyi korlátján, hosszú szöke hajfúrtalával játszott az esti szél; a lenygel ott állt a boldog pár mellett összefőt karokkal, s mélan tekinté maga elé. Minő kietlen táj, mondá magában, köröskörül pusztá erdők, a hegytetők nagy kopasz kővekkel koronázva, a szük, sötét völgyben semmi sem szól, csak egy félsz folyám hűjósok rajta nagy csendesen kereszti; a távol

Fel akarom őt keresni. Ha boldoggá tudta tenni, a kit én azá tettem volna, úgy én is meg fogom találni. De ha általa boldogtalan lett az, a kit én oly forró szerettem, ha ő én is csak egy kezekkel nyúl ahhoz, a kihez és csak imádkozva merem járni: akkor isten irgalmatlan neki. Ha egy könyvet fogok e nő szeméiben látni, csak egyetlen panasztévő könyvet, megömlöm azt: az embert, Marina, megórom.

— Most áldjon meg az isten, én megyek egy országgal odább; szólt, köpenyét vállára vetve a lovára, távozni készült. — Hová mennél késő téli éjszakán? maradj itt bár reggelig pihenni. — Inkább pihenhetnék egy várból, mint e házból, a hol minden tárgy, minden alak órára emlékeztet. De mégis, je, vezess végig a terméken. Szeretném még egyszer látni a tárgyat, a mikhez ő közel volt, bár köztük nem maradt nek ezért a világot. Hadd lássam még egyszer arcának képét, a milyen volt akkor, a midőn még az enyim volt.

A vég cseléd vevé lámpáját és a kulcsokat s körülvette Szávát a kastélyban. A szomorú ifju itt-ott elmerengve megállt. Ernek ablakból szokott ő kinézni, innen várta őt, mikor messziről jött. Amott áll a szék, melyen hímzött, a himzóróma a falnak támasztva. A por belepött minden buktát, a hátra hurjal leszakadoztak, a rézkalkitból eltűntek az énekes madarak, a virágcserepek asszu korót beszótte a pók. A legmaga is olyan fülledt, oly nyomasztó. Semmi sem él itt. Még az ósók képei is megfeketültek, mintha még a képek is jobb szeretnének már meghalni, ha semmi sem él körül.

Vége a ker szobácskához értek; Száva keble fölvezette Szávát a kastélyban. A szomorú ifju itt-ott elmerengve megállt. Ernek ablakból szokott ő kinézni, innen várta őt, mikor messziről jött. Amott áll a szék, melyen hímzött, a himzóróma a falnak támasztva. A por belepött minden buktát, a hátra hurjal leszakadoztak, a rézkalkitból eltűntek az énekes madarak, a virágcserepek asszu korót beszótte a pók. A legmaga is olyan fülledt, oly nyomasztó. Semmi sem él itt. Még az ósók képei is megfeketültek, mintha még a képek is jobb szeretnének már meghalni, ha semmi sem él körül. Vége a ker szobácskához értek; Száva keble fölvezette Szávát a kastélyban.

Fel akarom őt keresni. Ha boldoggá tudta tenni, a kit én azá tettem volna, úgy én is meg fogom találni. De ha általa boldogtalan lett az, a kit én oly forró szerettem, ha ő én is csak egy kezekkel nyúl ahhoz, a kihez és csak imádkozva merem járni: akkor isten irgalmatlan neki. Ha egy könyvet fogok e nő szeméiben látni, csak egyetlen panasztévő könyvet, megömlöm azt: az embert, Marina, megórom.

— Most áldjon meg az isten, én megyek egy országgal odább; szólt, köpenyét vállára vetve a lovára, távozni készült. — Hová mennél késő téli éjszakán? maradj itt bár reggelig pihenni. — Inkább pihenhetnék egy várból, mint e házból, a hol minden tárgy, minden alak órára emlékeztet. De mégis, je, vezess végig a terméken. Szeretném még egyszer látni a tárgyat, a mikhez ő közel volt, bár köztük nem maradt nek ezért a világot. Hadd lássam még egyszer arcának képét, a milyen volt akkor, a midőn még az enyim volt.

A vég cseléd vevé lámpáját és a kulcsokat s körülvette Szávát a kastélyban. A szomorú ifju itt-ott elmerengve megállt. Ernek ablakból szokott ő kinézni, innen várta őt, mikor messziről jött. Amott áll a szék, melyen hímzött, a himzóróma a falnak támasztva. A por belepött minden buktát, a hátra hurjal leszakadoztak, a rézkalkitból eltűntek az énekes madarak, a virágcserepek asszu korót beszótte a pók. A legmaga is olyan fülledt, oly nyomasztó. Semmi sem él itt. Még az ósók képei is megfeketültek, mintha még a képek is jobb szeretnének már meghalni, ha semmi sem él körül.

Vége a ker szobácskához értek; Száva keble fölvezette Szávát a kastélyban. A szomorú ifju itt-ott elmerengve megállt. Ernek ablakból szokott ő kinézni, innen várta őt, mikor messziről jött. Amott áll a szék, melyen hímzött, a himzóróma a falnak támasztva. A por belepött minden buktát, a hátra hurjal leszakadoztak, a rézkalkitból eltűntek az énekes madarak, a virágcserepek asszu korót beszótte a pók. A legmaga is olyan fülledt, oly nyomasztó. Semmi sem él itt. Még az ósók képei is megfeketültek, mintha még a képek is jobb szeretnének már meghalni, ha semmi sem él körül.

Vége a ker szobácskához értek; Száva keble fölvezette Szávát a kastélyban. A szomorú ifju itt-ott elmerengve megállt. Ernek ablakból szokott ő kinézni, innen várta őt, mikor messziről jött. Amott áll a szék, melyen hímzött, a himzóróma a falnak támasztva. A por belepött minden buktát, a hátra hurjal leszakadoztak, a rézkalkitból eltűntek az énekes madarak, a virágcserepek asszu korót beszótte a pók. A legmaga is olyan fülledt, oly nyomasztó. Semmi sem él itt. Még az ósók képei is megfeketültek, mintha még a képek is jobb szeretnének már meghalni, ha semmi sem él körül.

Vége a ker szobácskához értek; Száva keble fölvezette Szávát a kastélyban. A szomorú ifju itt-ott elmerengve megállt. Ernek ablakból szokott ő kinézni, innen várta őt, mikor messziről jött. Amott áll a szék, melyen hímzött, a himzóróma a falnak támasztva. A por belepött minden buktát, a hátra hurjal leszakadoztak, a rézkalkitból eltűntek az énekes madarak, a virágcserepek asszu korót beszótte a pók. A legmaga is olyan fülledt, oly nyomasztó. Semmi sem él itt. Még az ósók képei is megfeketültek, mintha még a képek is jobb szeretnének már meghalni, ha semmi sem él körül.

